

Handlingsalternativ för ordningsvakter och väktare

Inledning och bakgrund

Gävle kommun har sedan tidigare ansökt om att få delar av Gävle förordnat enligt LOV §3 för att inom dessa kunna bedriva ordningshållning med ordningsvakter. I ett förhandsbesked från Polismyndigheten anges det att kommunens ansökan troligtvis inte kommer bifallas i sin helhet utan endast till del. Med detta som bakgrund presenteras här förslag på hur ett sådant utfall kan användas. Även om trygghetsskapandet inte är det primära syftet för ordningsvakter som tjänstgör inom ett LOV3-område så är detta en viktig del i ordningsvakternas arbete.

För att ett LOV3-område ska komma till stånd krävs det att ett antal kriterier är uppfyllda, ett av dessa är att Polismyndigheten ska bedöma att det finns behov av personal med särskild kompetens för att lösa ordningsfrågan på platsen, ett annat är att Polismyndigheten har svårt att avdela den polisiära resurs till platsen som fordras för ordningshållningen.

Förslag A

Endast ordningsvakter.

Gävle kommun tillsätter ordningsvakter, genom bevakningsbolaget, för att tjänstgöra inom det område som beviljats i ansökan hos Polismyndigheten.

Fördelar:

Möjlighet att använda vissa tvångsmedel i samband med ingripande.

Tvångsmedlen som är tillgängliga för ordningsvakter är framförallt omhändertagande jämlikt LOB (Lag 1976:511 om omhändertagande av berusade personer m.m.) samt möjligheten avvisa, avlägsna och omhänderta personer enligt Polislagens 13§. Kopplat till dessa tvångsmedel finns även ett mandat att använda våld om så krävs för att lösa uppgiften.

Våldsanvändningen ska stå i proportion till uppgiften – mer våld än vad som krävs för uppgiftens lösande får inte användas.

Nackdelar:

Stark geografisk begränsning i och med att ordningsvakterna endast har mandat att tjänstgöra inom det förordnade LOV3-området. Detta förslag innebär att bevakningsinsats endast blir möjlig inom det område som Polismyndigheten beslutar om.

Förslag B

Ordningsvakter i kombination med väktare.

Gävle kommun tillsätter ordningsvakter, genom bevakningsbolaget, för att tjänstgöra inom det område som beviljats i ansökan hos Polismyndigheten. I kombination med dessa ordningsvakter anlitas även väktare för trygghetsskapande åtgärder utanför det tillståndsgivna LOV3-området, exempelvis stadsdelscentrum och andra platser där det bedöms nödvändigt.

Arbets sättet kommer till del att skilja mellan väktare och ordningsvakter. Ordningsvakter har ett mandat och en uppgift att upprätthålla den allmänna ordningen inom angivet område, Polismyndigheten är ordningsvakternas förmän. En väktare har inte ett lika starkt mandat och inte heller en lika uttalad uppgift. En väktarpatrull kan härvid användas relationsskapande och som sensor i området där dom verkar, väktarnas primära uppgift blir i det här faller att jobba trygghetsskapande. Vid upptäckt brottslighet har väktarna möjlighet att ingripa i enlighet med principerna för envarsgröpande (Brottsbalken 24.kap §7 RB24:7, 2 st) om så är lämpligt, i andra fall förväntas väktarna observera och tillkalla polis.

Fördelar:

I tillägg till fördelarna som angivits i förslag A finns här en flexibel del i väktarnas del. Väktare är inte begränsade av LOV3-områdets utformning. Väktare kan med fördel användas över hela Gävle kommun vilket innebär en avsevärt större möjlighet att snabbt reagera på händelseutvecklingen. Om behov av bevakning med ordningsvakt skulle uppstå på en plats som faller utanför beviljat LOV3-område kräver detta en förnyad/kompletterande ansökan till Polismyndigheten. Om det exempelvis uppstår behov av bevakning i en stadsdel kan väktarresursen med enkelhet styras om till att bevaka den stadsdelen. Väktarnas (och ordningsvakternas) rapporter kan sedan användas i underlag för förnyade ansökningar och bedömningar kring såväl LOV3-områden som kamerabevakning.

Nackdelar:

Kostnadsdrivande, i synnerhet om parallella patruller med ordningsvakter och väktare tjänstgör samtidigt.

Förslag C

Endast väktare.

Detta alternativ innebär att Gävle kommun väljer att inte använda det LOV3-område som Polismyndigheten väntas besluta om utan enbart satsar på väktarresurser.

Fördelar:

Möjlighet till fler väktare samtidigt alternativt fler/längre pass ur en ekonomisk aspekt. Väktarna är som påpekats i Alternativ B en mer flexibel resurs i fråga om vilka platser dessa kan sättas in på.

Nackdelar:

Saknar ordningsvakternas juridiska stöd för ingripande inom LOV3-området.

Ekonomiska aspekter

Utifrån arbetsmiljöaspekter och möjligheter för personalen att ingripa har utgångspunkten varit att såväl väktare som ordningsvakter jobbar i så kallad dubbelpatrull.

Med nu gällande avtal med bevakningsbolag (Avarn) är timpriset för väktare respektive ordningsvakter detsamma – 475kr/h. Detta gäller vid avrop minst 24h innan passet påbörjas, vid kortare framförhållning är kostnaden högre. I och med detta är god framförhållning relevant och beställning bör ske till exempel månadsvis.

Nedan redovisas räkneexempel för schablonmässiga kostnader för respektive förslag. Antalet pass per vecka har stor inverkan på kostnaden på månads- eller årsbasis. Det som inte kan redovisas i dessa räkneexempel är merkostnader i form av exempelvis OB-tillägg som leverantören enligt avtal har rätt att fakturera för.

Kostnadsschablon förslag A och C:

2 Ordningsvakter (för förslag C avses väktare) som tjänstgör i ett skift om 6h kostar 5700 kr/skift

3* 6h-skift i veckan skulle därmed kosta 17100 kr.

Månadskostnad med ett snitt på 12 pass/månad: 68 400 kr

Kostnadsschablon förslag B:

2 Ordningsvakter samt 2 väktare som tjänstgör i ett skift om 6h kostar 11400 kr/skift

3* 6h-skift i veckan skulle därmed kosta 34200 kr.

Månadskostnad med ett snitt på 12 pass/månad: 136 800 kr

Slutsats och rekommendation

Säkerhetsenhetens bedömning är att alternativ B är det mest fördelaktiga av ovan redovisade alternativ (A, B och C) då detta ger en flexibel lösning och har potential att kunna påverka tryggheten i positiv riktning inte bara i den del av stadskärnan som förmodas omfattas av polismyndighetens beslut avseende LOV3-området. Även om alternativ B är det mest kostsamma så är bedömningen att detta uppvägs av den förmodade uteffekten då del av resursen kan användas i stadsdelar utanför centrum och även flyttas eller omprioriteras vid behov.

Andreas Lindahl
Säkerhetssamordnare
Säkerhetsenheten
Sektor Styrning och stöd